

ENT - ZI

Pitanja na zaokruživanje (samo jedno točno) - 1 bod (nema negativnih)

- Prema Humeovom zakonu iz premisa koje opisuju činjenice ne može se na deduktivno valjan način izvesti kakva konkluzija:
  - o a) deskriptivna b) **normativna** c) znanstvena d) matematička
- Prema Nozicku kakva država treba biti:
  - o a) b) **c) minimalna** d) maksimalna
- Po Nozicku, kojim načinom se ne smije stjecati vlasništvo?
  - o a) domišljatošću b) c) **d) prevarom**
- Društvene i ekonomske nejednakosti su dopustive ako nose najveću korist:
  - o a) svima b) **najlošije stojećima** c) srednje stojećima d) najbolje stojećima
- Teorija pravednosti napisao je:
  - o a) Marx b) Mill c) E... **d) Rawls**
- Nestručna i nekvalificirana radna snaga; uglavnom fizički rad; niži društveni položaj i primanja:
  - o **a) plavi ovratnici** b) bijeli ovratnici c) zeleni ovratnici d) x ovratnici
- Tko je bio zarobljen u požaru u Godwinovu primjeru s biskupom od Cambria:
  - o **a) sobarica** b) prosjak c) Mona Lisa d) Newton
- Algoritam u Targetu je trebao moći predvidjeti:
  - o **a) trudnoću** b) krađu robe c) alkoholizam d) srčane bolesti
- Bostrom definira za postčovjeka potrebno je koliko postljudskih sposobnosti:
  - o **a) barem jednu** b) barem dvije c) barem tri d) barem četiri
- Aristotel je smatrao da se etičke vrline stječu:
  - o a) poukom **b) navikavanjem** c) rođenjem d) božjom milošću
- Tko je zagovarao etički intelektualizam?
  - o a) Aristotel **b) Sokrat** c) Hobbes d) Rousseau
- U slučaju Loomis koristio se algoritam:
  - o a) AFST **b) COMPAS** c) d)
- Koju tradiciju odbacuje Rawls u svojoj socijalno-liberalnoj teoriji?
  - o a) **b) utilitarizam** c) kantovsku d) društveni dogovor
- Zaokruži uljeza među navedenim stvarima kojima se bavi distributivna pravednost:
  - o a) zdravstvena zaštita b) jednakosti mogućnosti **c) smrtna kazna** d) raspodjela ograničenih resursa

Pitanja gdje je odgovor jedna riječ, fraza ili jedna rečenica - 3 boda

- Nejednakost različitih skupina ljudi (različitih zemalja) s obzirom na pristup digitalnim, informacijskim tehnologijama u literaturi se naziva:
  - o *digitalna razdjelnica*
- Kako se naziva pravednost koja zahtjeva pravičnu kaznu za zločine i proporcionalne kazne?
  - o *retributivna pravednost*
- Koji odjevni predmet je Rawls koristio u svojoj socijalno-liberalnoj teoriji?
  - o *veo neznanja*
- Korisnost ili ugoda koja se dobiva grickanjem prvoga čokoladnoga kolačića znatno je veća od one koja se dobiva od drugoga. Grickanje drugog kolačića daje veću ugodu nego grickanje trećeg kolačića. To se naziva:
  - o *opadajuća granična korisnost*
- Ekonomija za koju se zalagao Marx je:
  - o *planska ekonomija*
- Povlašteno postupanje s pripadnicima skupina kojima su u prošlosti bila uskraćena određena prava ili dobra naziva se:
  - o *obrnuta diskriminacija (afirmativno djelovanje)*
- Pseudonimizacija je reverzibilna pa se podaci mogu ponovno pripojiti i poslužiti za naknadnu identifikaciju ispitanika. kako se zove drugi proces koji nije reverzibilan?
  - o *anonimizacija*
- Kako glasi pitanje tranzicije troškova?
  - o *Tko će snositi troškove prekvalifikacije ili zbrinjavanja ljudi koji se neće na vrijeme prilagoditi tehnološki izmijenjenim okolnostima na tržištu rada?*
- Navedite **jedan** problem kod poreza na robote.
  - o *Kako ćemo odrediti što točno jest „robot“ na koji bi kompanije trebale plaćati porez i kako ćemo odrediti koja su točno radna mjesta nestala uslijed njihova uvođenja?*
  - o *negativan utjecaj dodatnog progresivnog oporezivanja na stopu tehnološkog, a time i ekonomskog razvoja određene države*
- Problem algoritamske pristranosti:
  - o *algoritmi koji olakšavaju razne operacije mogu reproducirati postojeće predrasude i stereotipe ili sami stvarati nepravednu pristranost*
  - o *skupovi podataka za treniranje mogu biti posebno pristrani i nereprezentativni*
- Što znači imati „moralni status“?
  - o *znači u nekoj mjeri biti zaštićen od tuđeg pogrešnog postupanja ili nanošenja štete*
- Prema utilitaristima koji kriterij mora biti zadovoljen da bi biće imalo moralni status?
  - o *osjećanje (sentient) - osjećanje ugone i boli*

- Kako se zove sposobnost prepoznavanja mentalnih stanja ljudi, poput vjerovanja, osjećaja, namjera i želja, koju bi trebali imati socijalni roboti?
  - „teorija uma“
- Kako je Aristotel definirao etičke vrline?
  - sredina između dvaju poroka
- Sposobnost ljudi da se povežu s humanoidnim robotima zapravo se pogoršava kako se njihov izgled približava čovjekolikom, sve dok njihova sličnost nije doista izvrsna. Kako se zove ova paradoksalna pojava?
  - "jeziva dolina"
- Inicijative protiv viška čega u robota zagovaraju Britanski institut za standardizaciju, Rathenau Institut i IEEE?
  - antropomorfizacije
- Navedi **dvije** značajke „idealnih“ socijalnih robota prema C. Breazeal.
  - socijalni roboti trebaju biti "utjelovljeni" jer ljudska društvena interakcija s drugima uvelike ovisi o tome da strane u toj interakciji imaju tijela (izraze lica, geste, pogled)
  - s. r. trebaju imati "životni" (life-like) izgled koji doprinosi tome da izgledaju poput pravih živih bića, stoga moraju imati visoku i uvjerljivu razinu autonomije i prilagodljivosti kompleksnim situacijama
  - s. r. trebaju moći razumjeti bogatstvo i složenost ljudskog društvenog ponašanja, tj. moraju imati sposobnost zvanu "teorija uma": prepoznavanje mentalnih stanja ljudi, poput vjerovanja, osjećaja, namjera, želja i sl.
  - s. r. treba razumjeti sebe sama i vlastita "mentalna stanja" i ponašanje kada je to važno za njegovu interakciju s ljudima
  - s. r. trebao bi biti u stanju učiti o samome sebi, o ljudima s kojima se nalazi u interakciji i o svojoj okolini, ova bi znanja ili iskustva mogao stjecati od drugih ljudi ili robota
- Problemi koje teorije etike su nepostojanje moralne odgovornosti i slabost volje?
  - etički intelektualizam
- Što je Millovo načelo štete (harm principle)?
  - Načelo glasi da je jedini cilj koji opravdava individualno ili kolektivno uplitanje čovječanstva u slobodu djelovanja bilo kojeg njegova člana samozaštita. Da je jedina svrha zbog koje se vlast može s pravom izvršavati nad bilo kojim članom civilizirane zajednice protiv njegove volje sprječavanje štete za druge. Njegovo dobro, fizičko ili moralno, nije dovoljan razlog.
- Kako se zove stručna i (više) kvalificirana radna snaga, s administrativnim, uredskim ili upravnim poslom, višeg društvenog položaja i primanja?
  - „bijeli ovratnici“

- Po Rawlsu, što pojedinci na originalnoj poziciji iza vela neznanja ne znaju?
  - *ne znaju svoju sudbinu u raspodjeli prirodnih posjeda i sposobnosti, svoje inteligencije, snage i sl.*
- Što je jednosmjerna emocionalna veza na koju upozoravaju mnogi?
  - *Kada imaju antropomorfno tijelo koje su u stanju sami pokretati i kada su u stanju donositi odluke o vlastitim postupcima, socijalni roboti u svojih korisnika izazivaju dojam da se radi o pravim socijalnim djelatnicima ili osobama usporedivim s ljudima. Ljudi imaju sklonost pripisivati socijalnim robotima namjere i druga mentalna stanja, a razlog tome vjerojatno leži u činjenici da su tijekom svoje evolucije razvili sklonost prepoznavanju socijalnih djelatnika ili osoba čak i ondje gdje ih nema. Mogu stvarati psihološku ovisnost koja će imati štetne posljedice za ljudski osobni i emocionalni život.*
- Osim što Hansson kaže da nepravednost u tehnološkom kontekstu čini razlika u pristupu tehnologije među pojedincima i zemljama, za što još on misli da uzrokuje tehnološku nepravednost?
  - *sama tehnologija može stvoriti i održavati određene trajne povlastice za neku društvenu skupinu, druge društvene skupine lišavati nekih povlastica, pojačavati predrasude poput onih spolnih ili rasnih, stvarati socioekonomske nejednakosti i sl.*
- Nozick misli da Chamberlain na kraju godine duguje društvu koliko svojeg prihoda od prodaje ulaznica za utakmicu?
  - *ništa*
- Ako je Laissez-faire kapitalizam najbolji oblik ekonomske organizacije za moralno nesavršeno stanje ljudi, koji je oblik ekonomske organizacije najprikladniji za moralno usavršeno stanje?
  - *socijalizam*
- Definicija Aristotelove etičke vrline.
  - *Sve što postoji ima svrhu, tako i ljudi moraju imati svrhu. Ostvarenje ljudske sreće pretpostavlja život u društvenoj zajednici tijekom kojega razum kontrolira tjelesne požude.*
- Po jedan argument za i protiv korištenja robotskih ljubavnika?
  - *za: bolji ljubavni život invalida, zatvorenika*
  - *protiv: poticanje loših seksualnih nagona i ponašanja (pedofilija, silovanja)*
- Što je Marxu smetalo kod kapitalističkog tržišta?
  - *hiperprodukcija, otuđenost, specijaliziranost, rasipnost*
- Kako se zove problem koji nastaje uslijed prevelikog i naglog gubitka poslova razvojem AI?
  - *tranzicijski troškovi*
- Prijedlog rješenja problema "tranzicijskih troškova"?
  - *porez na robote*

- "Arhitektura izbora" i "nudge" su pojmovi koji se povezuju s libertarijanskim?
o *paternalizmom*
- Ako je biopoboljšanje upotreba biotehničke moći da bi se poboljšale prirodene sposobnosti ljudi, kako se zove upotreba biotehničke moći kako bi se pojedince vratilo u normalno stanje zdravlja i sposobnosti?
o *liječenje*
- Michael Sandel se protivi poboljšanju zbog brojčanih razloga, ali ne zbog gubitka?
o *znanosti*
- Agar progovara da nam nije u interesu stvarati "postosobe" zbog?
o *dva praga*
- Objasni Paternalizam.
o *dopušta ljudima da slobodno vode svoje živote kako smatraju da je najbolje, otiče na ponašanja koja su u njihovom najboljem interesu*
- Navedi barem 2 vrste biopoboljšanja.
o *tjelesno poboljšanje, kognitivno poboljšanje, poboljšanje raspoloženja, produljenje životnog vijeka, moralno poboljšanje*